

Ett smitt gravkors på Frinnaryds kyrkogård.

Artikel av Henry Sjöstrand publicerad i Sockenbladet nr 11 1989 (Frinnaryds Hembygdsförening)

I en artikel i Svenska Turistföreningens årsskrift 1989 aktualiseras bruket av smidda gravkors av järn som tycks ha varit vanligt förekommande i vissa delar av Väst-sverige. I Småland och Östergötland verkar detta bruk inte ha varit utbrett, men när jag tittade i Läns museets arkiv för en tid sedan hittade jag av en slump ett fotografi som jag tyckte var intressant. Det föreställde ett smitt gravkors eller rättare sagt en smidd gravvård från 1853. Fotot var tagit i Frinnaryd 1937 och gravvården har nog försvunnit senast i början av 1940-talet, eftersom jag själv inte har något minne av den, kanske har den efter nästan hundra år rostat sönder och kastats.

Efter lite arbete i Landsarkivet kunde jag reda ut vem som hade låtit sätta upp korset. Gravvården är som synes av bilden rektangulär, nedtill med inskriften J G E 1853.

Ovantill ser man en smidd dekoration som kröns av ett kors med flera rundade armar och

längst upp ett djurhuvud. Av Frinnaryd C 5 i Landsarkivet framgår det att korset är uppsatt över Johan Gustav Ekelund från Wivastås Sörgård. Troligtvis är det också han som har tillverkat korset. Kyrkboken förmåler nämligen följande om honom: Johan Gustav Ekelund fr. Wivastås Sörgård, hemmansägare, död den 17 september i lungrot (56 år och gift). Född 25/12 1797 på Boxholms bruk af Ekeby socken. Föräldrar Mästersmeden Anders Ekelund o H. Maja Danielsdotter. Flyttade vid 9 års ålder med föräldrarna till Tranåskvarn, där han efter Faderns död övertog smedjan- antog därefter vattenhammaren vid Olstorp och dito vid Herrestad. Slutligen hemmansägare i Wivastås i 8 år. Gift 1826 med Anna Greta Larsdotter, Bondedotter fr Hätte i Säby socken. Efterlemnar 1 son o 3 döttrar. Begraven den 25 september. Korset stod strax intill kordörren på kyrkans södra sida, och om någon händelsevis skulle komma ihåg det så hör gärna av er till undertecknad.

Henry Sjöstrand.